

Opravična št.:

Up-420/05

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2006:Up.420.05

Akt:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Kopru št. Kp 61/2005 z dne 2. 3. 2005

Izrek:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Kopru št. Kp 61/2005 z dne 2. 3. 2005 se zavrže.

Evidenčni stavek:

Pritožnik, ki je v postopku, ki je pripeljal do izpodbijane sodne odločitve, nastopal kot subsidiarni tožilec, v skladu s stališčem Ustavnega sodišča ni upravičen vložiti ustavne pritožbe zoper sklep o zavrženje neposredne obtožbe.

Geslo:

1.5.51.2.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Zavrženje.

1.4.52.9 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke v postopku ustavne pritožbe - Pooblastilo za vložitev ustavne pritožbe.

5.3.14 - Temeljne pravice - Državlanske in politične pravice - Ne bis in idem (31).

1.5.5.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Ločena mnenja članov - Pritrdilna mnenja.

Pravna podlaga:

Člen 31, Ustava [URS]

Člen 55.1.3, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:**Dokument v PDF obliki:**

 [Up-420-05.pdf](#)

 [Up-942-05, Up-420-05_ LM Ribičič.pdf](#)

Polno besedilo:

Up-420/05-8

9. 10. 2006

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil A. A. iz Ž., na seji senata dne 15. septembra 2006 in v postopku po četrtem odstavku 55. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94)

sklenilo:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Kopru št. Kp 61/2005 z dne 2. 3. 2005 se zavrže.

Obrazložitev

1. Z izpodbijanim sklepom je bila zavržena pritožba pritožnika kot subsidiarnega tožilca (oškodovanca kot tožilca) zoper sklep zunajobravnavnega senata, s katerim je bila obtožba zoper obdolženo K. D. iz razloga po prvi točki prvega odstavka 277. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94 in nasl. – ZKP) zavržena. V ustavni pritožbi pritožnik zatrjuje kršitve 14., 22. in 23. člena Ustave.

2. Po določbi prvega odstavka 50. člena Zakona o Ustavnem sodišču (v nadaljevanju ZUstS) lahko vsakdo ob pogojih, ki jih določa ta zakon, vloži pri Ustavnem sodišču ustavno pritožbo, če meni, da mu je bila s posamičnim aktom državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil kršena njegova človekova pravica ali temeljna svoboščina.

3. Po določbi tretje alineje prvega odstavka 55. člena ZUstS Ustavno sodišče ustavno pritožbo zavrže, če jo je vložila neupravičena oseba. Ustavni pritožnik je v kazenskem postopku, v katerem je bila izdan sklep o zavrženju obtožbe, nastopal kot subsidiarni tožilec.

4. Ustavno sodišče je v sklepu št. Up-285/97 z dne 10. 5. 2001 (Uradni list RS, št. 52/01 in OdlUS X, 115) sprejelo stališče, da subsidiarni tožilec ni aktivno legitimiran za vložitev ustavne pritožbe. Navedeno stališče je Ustavno sodišče sprejelo v primeru, ko je bil s sodno odločbo, ki jo je subsidiarni tožilec izpodbijal, kazenski postopek zoper obdolženca pravnomočno končan. Pri takšni odločitvi je bila eden izmed razlogov za tako odločitev tudi ustavna prepoved ponovnega sojenja o isti stvari (31. člen Ustave), ki preprečuje spremembo ali razveljavitev katerekoli pravnomočne odločbe, s katero je bil postopek zoper obdolženca končan.

5. V pritožnikovem primeru se kazenski postopek sploh še ni začel (šteje se, da se v primeru neposredne obtožnice, če je bil zoper njo vložen ugovor, kazenski postopek začne s pravnomočnostjo obtožnega akta), saj je bila pritožnikova obtožnica po opravljenem formalnem preizkusu zavržena, ker dejanje, ki je bilo predmet obtožbe, ni bilo kaznivo dejanje in ker ni bilo zahteve upravičenega tožilca. Tudi v pritožnikovem primeru je treba ugotoviti, da pravica oškodovanca prevzeti oziroma nadaljevati pregon zoper tistega, ki naj bi s kaznivim dejanjem posegel v njegove pravice, namreč še ne pomeni, da ima tudi ustavno varovano pravico doseči kazensko obsodbo. S kazensko obsodbo se namreč odloča o kazenski odgovornosti ali nedolžnosti domnevnega storilca kaznivega dejanja. Ne glede na izid kazenskega postopka se neposredno ne odloča o materialnopravnem položaju ali o pravicah upravičenega tožilca. Subsidiarnemu tožilcu zgolj s pravnomočno odločitvijo o zavrženju vloge, s katero je želel začeti kazenski pregon, sama po sebi ni mogla biti kršena nobena človekova pravica ali temeljna svoboščina. Glede na navedeno pritožnik tudi v tem primeru ni upravičen vložiti ustavne pritožbe zoper izpodbijano sodno odločitev. Ustavno pritožbo je bilo zato treba zavreči.

6. Pritožnik je z vlogama z dne 5. 7. 2005 in dne 5. 12. 2005 dopolnil ustavno pritožbo. Navaja, da so mu krivično naložili plačilo stroškov kazenskega postopka. Navedb in predlogov pritožnika v omenjenih vlogah Ustavno sodišče ni dolžno upoštevati, saj sta bili vlogi vloženi po šestdesetih dneh od dneva vročitve izpodbijanega akta.

7. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi tretje alineje prvega odstavka 55. člena ZUstS v sestavi: predsednik senata dr. Zvonko Fišer ter člana dr. Ciril Ribičič in dr. Mirjam Škrk. Sklep je sprejel soglasno. Sodnik Ribičič je dal pritrdilno ločeno mnenje. Ker senat ustavne pritožbe ni

sprejel, je bila zadeva v skladu z določbo četrtega odstavka 55. člena ZUstS predložena drugim sodnicam in sodnikom Ustavnega sodišča. Ker se za sprejem niso izrekli trije od njih, ustavna pritožba ni bila sprejeta v obravnavo.

Predsednik senata
dr. Zvonko Fišer

Up-942/05
Up-420/05
21. 9. 2006

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika dr. Cirila Ribičiča

Ne strinjam se z odločitvijo, po kateri je subsidiarni tožilec neupravičena oseba in ne more vložiti ustavne pritožbe.

Svoje nestrinjanje z zavrženjem ustavnih pritožb, ki jih vlagajo zasebni oziroma subsidiarni tožilci sem podrobneje obrazložil v odklonilnem ločenem mnenju v zadevi št. Up-168/98 z dne 10. maja 2001. Pri tem sem opozoril, da obstoji več razlogov, zaradi katerih bi veljalo zasebnemu in subsidiarnemu tožilcu priznati pravico, da vlagata ustavno pritožbo zaradi kršitev procesnih jamstev, ki jih imata v kazenskem postopku. Seveda Ustavno sodišče na podlagi take ustavne pritožbe ne bi moglo razveljaviti pravnomočne oprostilne sodbe, omejiti bi se moralo na ugotovitev, da je prišlo do kršitev pritožnikovih procesnih pravic v kazenskem postopku. Ugotovitvena sodba Ustavnega sodišča o teh kršitvah je pomembna z vidika moralnega interesa prizadetega, saj najvišja sodna instances ugotovi, da so mu bile kršene z Ustavo zagotovljene pravice. Prav tako je taka sodba opozorilo rednim sodiščem in s tem prispevek k temu, da do podobnih kršitev procesnih pravic ne bi prihajalo v novih primerih. Ugotovitvena sodba tudi ni brez pomena v zvezi z morebitnimi odškodninskimi zahtevki zasebnega oziroma subsidiarnega tožilca. V isti zadevi sta ločeno mnenje podala tudi sodnika dr. Janez Čebulj in dr. Lojze Ude, ki poudarjata, da uživa zasebni oziroma subsidiarni tožilec vsa temeljna procesna jamstva v kazenskem postopku. Po njunem mnenju odločitev v kazenski zadevi ne zadeva le obdolženca, temveč tudi tožilca, saj gre za osebo, ki naj bi bila oškodovana s kaznivim dejanjem. Seveda Ustavno sodišče ne bi moglo razveljaviti oprostilne sodbe, ker mu to preprečuje 31. člen Ustave (prepoved ponovnega sojenja v isti stvari), lahko pa bi ugotovilo kršitev človekovih pravic zasebnega oziroma subsidiarnega tožilca. Pravica iz 31. člena Ustave ni absolutna, zato ni nobene ovire, da ne bi Ustavno sodišče izdalo ugotovitvene odločbe o kršitvi 22. člena Ustave.

V poznejših primerih, ko je Senat za preizkus ustavnih pritožb s področja kazenskopravnih zadev zavrgel ustavne pritožbe zasebnih oziroma subsidiarnih tožilcev, sem glasoval "za" in v pritrdilnem ločenem mnenju opozarjal na razloge, ki govorijo proti takšni praksi. Kolikor bi glasoval proti, bi vedno znova odpiral vprašanje primernosti odločitev, ki imajo med sodnicami in sodniki večinsko podporo in jih je Ustavno sodišče ponovno potrdilo v sklepu v zadevi št. Up-373/03. Prepričan pa sem, da se bo Ustavno sodišče k temu vprašanju ponovno vrnilo takrat, ko bo prišlo do kakšne posebej grobe in očitne kršitve procesnih jamstev, ki jih v kazenskem postopku uživata zasebni in subsidiarni tožilec. V nasprotnem primeru bi Ustavno sodišče tvegalo obsodbo Slovenije pred Evropskim sodiščem za človekove pravice.

Od negativnega stališča o možnosti, da bi zasebni in subsidiarni tožilec lahko vlagala ustavne pritožbe in od rezerviranega stališča, ki ga ima do ugotovitvenih odločb[1], je Ustavno sodišče odstopilo v zadevi št. Up-555/03, v kateri je odločilo, da je bila pritožnikoma, ki sta svojca umrlega v policijski akciji, kršena pravica do učinkovite preiskave, kot izhaja iz 15. člena Ustave in 13. člena EKČP. Zdi se, da je v navedeni zadevi hotelo Ustavno sodišče napraviti le enkratno izjemo zaradi posebnosti primera, v katerem svojci umrlega niso mogli doseči uvedbe preiskave, čeprav je smrt nastopila, ko je bila žrtev "pod dejanskim fizičnim nadzorom represivnih organov". V tem primeru ni šlo za pravnomočno oprostilno sodbo, saj je bil postopek ustavljen z odločitvami, da se kazenska preiskava ne uvede[2]. Poleg tega učinkovita preiskava, o kateri govori Ustavno sodišče, ni nujno kazenska.

Primeri, h katerima pišem to ločeno mnenje, dokazujeta, da Ustavno sodišče ni spremenilo svojega načelnega odklonilnega stališča do pravice zasebnega oz. subsidiarnega tožilca, da vložita ustavno pritožbo. Zato sem se, ne glede na to, da se ne strinjam s sprejeto odločitvijo, odločil da glasujem "za" oba sklepa in da napišem pritrdilno ločeno mnenje.

Sodnik
dr. Ciril Ribičič

Opombi:

[1] O možnosti širše uporabe ugotovitvenih odločb in o uvedbi pravičnega zadoščenja govorita moje ločeno mnenje v zadevi št. Up-134/97 in članek dr. Janeza Čebulja, Posebnosti ustavne pritožbe s področja upravnega prava, v: Ustavno sodstvo, Ur. l.: M. Pavčnik in A. Mavčič, CZ, Ljubljana 2000, str. 319, 320.

[2] Sodnik Franc Testen je takšno možnost napovedal v svojem pritrdilnem ločenem mnenju v zadevi št. Up-168/98, in sicer kot nosilec odločilnega petega glasu proti pravici zasebnih in subsidiarnih tožilcev, da vlagajo ustavne pritožbe. Zapisal je: "Sam zaenkrat ne izključujem, da bo Ustavno sodišče kdaj, ko se bo srečalo s hudimi procesnimi kršitvami, poseglo tudi po takšni goli ugotovitvi, ki bo pritožniku predstavljala določeno satisfakcijo - kar lahko pomeni tudi določeno izboljšanje pravnega položaja. Vendar tega Ustavno sodišče nikoli ne bo moglo storiti v primerih, ko se je kazenski postopek končal s pravnomočno oprostilno sodbo."

Vrsta zadeve:
ustavna pritožba

Vrsta akta:
posamični akt

Vlagatelj:

Datum vloge:
6. 5. 2005

Datum odločitve:
9. 10. 2006

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

zavrženje

Objava:

Dokument:

US26514